

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2018 m. balandžio 6 d.

Daugelis ES šalių romų gyvena kaip vargingiausių pasaulio šalių žmonės

Naujausioje Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ataskaitoje teigiama, kad prasta higiena, alkis, jaunimo nedarbas – tai pagrindiniai ES gyvenančių romų kasdien patiriamisunkumai. Šioje ataskaitoje pabrėžiama, kad net ir gyvendami viename iš turtingiausių pasaulio regionų, daugelio Europos šalių romai jau ilgą laiką nuolat patiria nelygybę.

„Priešiškus romams– nuo jų diskriminavimo iki neapykantos nusikaltimų – įsuka užburta romų atskirties ratą. Todėl jie atsiduria socialiniame užribyje ir susiduria su stereotipiniu aplinkinių požiūriu, su kuriuo susitaikyti negalima – sako FRA direktorius [Michael O’Flaherty](#).– Privalome ištrūkti iš šio užburto rato. Tad gal pradėkime nuo akivaizdžiausių dalykų – pasirūpinkime, kad kiekvienas romas turėtų tokias pačias galimybes kaip ir kiti ES piliečiai?“

Ataskaitoje „[A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion](#)“ („Nuolatinis susirūpinimas: priešiškus romams – kliūtis romų įtraukčiai“) atskleidžiama, kad nepaisant visų ligšiolinių pastangų, valstybėms narėms vis dar nepavyko įgyvendinti daugelio nustatytų integracijos rodiklių. Tai yra svarbiausias [2011 m. ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano](#) uždavinys. Didžiausią susirūpinimą kelia šios sritys:

- **Priešiškus romams** ir toliau nemažėja: priekabiavimą patiria kas trečias romas. Valstybės narės turi pripažinti priešiškus romams problemą, stebėti padėtį ir imtis veiksmingų priemonių neapykantos nusikaltimams ir neapykantą kurstančioms kalboms pažaboti.
- ES šalių romų **gyvenimo sąlygos** nuo 2011 m. iki 2016 m. beveik nepasikeitė: 80 proc. romų kyla skurdo grėsmė (ES vidurkis – 17 proc.). 30 proc. romų gyvena būstuose be vandentiekio. Jų galimybės naudoti švarų vandenį dažnai būna tokios pačios kaip ir Ganos ar Nepalo gyventojų. Tokios sąlygos trukdo siekti geresnio išsilavinimo, rūpintis sveikata ar įsidarbinti. Todėl būtina labiau stengtis mažinti skurdą – naikinti segreguotas gyvenvietes, gerinti galimybes naudotis komunalinėmis paslaugomis, pavyzdžiui, elektra, vandeniui ir skirti daugiau socialinių būstų.
- **Švietimo** srityje padėtis kai kuriose valstybėse narėse pagerėjo, bet atotrūkis išlieka. Daugiau kaip 50 proc. mažų romų tautybės vaikų lanko ankstyvojo ugdymo įstaigas, o tai dažnai yra daug mažiau nei tokio pat amžiaus ne romų tautybės vaikų. Vertinant ikimokyklinių įstaigų lankomumą, ES romų padėtis panaši kaip ir Puerto Riko gyventojų. Valstybės narės turi sudaryti galimybes siekti kokybiško išsilavinimo, teikti mokymosi pagalbą, kuri padėtų atsverti daugelio romų moksleivių patiriamas prastas gyvenimo sąlygas, ir kiekviename mokymosi etape užtikrinti reikiamas paramos priemones.
- **Jaunimo nedarbas**. Niekur nedarbingų ir nesimokančių jaunų 16–24 metų romų, ypač moterų, dalis, palyginti su likusia visuomenės dalimi, išlieka didelė. Valstybės narės turi skatinti visų pirma jaunų romų užimtumą, pavyzdžiui, siūlyti praktiką darbo vietose, stažuočių ir pameistrystės programas. Romams taip pat turėtų būti prieinama specializuota parama steigiant nuosavą verslą.

Ši ataskaita taps diskusijų apie būsimą ES romų įtraukties skatinimą pagrindu, nes dabartinis ES strategijų planas baigia galioti 2020 m. Ataskaitoje vertinamas dabartinių priemonių poveikis per pastaruosius metus. Romų patiriami nepritekliai joje pateikiami kitų pasaulio šalių kontekste. Ši informacija padės ES ir jos valstybėms narėms įvertinti savo įsipareigojimus siekti JT tvaraus vystymosi tikslų.

Norėdami gauti daugiau informacijos, rašykite e. paštu media@fra.europa.eu arba skambinkite telefonu +43 1 580 30 642.